Visuomenės, [illegible] 307 W 30th st [illegible]ros, Politikos Laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiu: [illegible]j: Utarninke ir Pėtnyčioj
Leidžia [illegible]VĖS BENDROVĖ"
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje.....$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose.....3.00
PUSEI METŲ:
Kanadoje ir užrubežiuose.....$1.50
Amerikoje.....1.00
Apgarsinimų kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
242 W. Broadway So. Boston, Mass.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVE"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Tuesday and Friday at Boston, Mass.
YEARLY SUBSCRIBTION RATE:
In the United States.....$2.00
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 42. Telefonas: So. Boston 21013. BOSTON, MASS., 27 GEGUŽĖS (MAY), 1913 m. "Entered as second class matter November 13, 1911, at post office at the Boston, Massachusetts under the Act fo March 3,1879." Telefonas: So. Boston 21013. III Metai

AMERIKOJ

Wood'o teismas tęsiasi.

24 geg.—Iki šiol paaiškėjo, jog chemistas Fred. E. Atteaux sykiu su Dennis J. Collins'u buvo pasižadėjusiu visokiais būdais padėti vilnų kompanijos pirmininkui Wm. M. Wood'ui sulaužyti Lawrence'o streiką. Teismui pristatyti du čekiu, ant $505 ir $2.100, kuriuodu sulyg Wood'o paliepimo American Woolen Co. iždininkas išmokėjęs Atteaux'ui, kaipo atlyginimą už jo tarnystę.

Ta tarnystė apsireiškusi tame, kad jisai kartu su Collins'u parūpinęs dinamitą ir prikalbinęs Lawrence'o graborių John J. Breen'ą, kad tas padėtų dinamitą keliuose streikierių namuose. Breen'nas už tą darbą gavęs nuo Atteaux $700.

Ikišiol teismas išklausinėjo tik Breen'ą, Collins'ą ir audinyčių kompanijos iždininką Dwelly.

Norėjo pasilinksminti, o susilaukė mirties.

Los Angeles, 24 geg. (Californijoj).—37 žmonės nuskedo ir 117 mažiau ar daugiau sužeista, kuomet įlūžo tiltas, vedantis nuo pakrantės Long Beach į taip vadinamą municipališką auditoriją, svetainę, kur turėjo susirinkti Didžiosios Britanijos piliečiai. Jie rinkosi iš priežasties sukaktuvių gimimo dienos karalienės Viktorijos, norėdami įtaisyti apvaikščiojimą. Tiltas sugriuvo iš priežasties daugybės susigrūdusios ant jo publikos.

Tarpe nuskendusių yra gana daug vaikų. Veik visi, be išimties, Britanijos piliečiai.

Taftas patenkintas.

Prezidentas Taftas sakosi esąs pilnai patenkintas savo nauja tarnyste Yale universitete. Yra gana daug gudruolių, kurie pranašauja, kad paprezidentavus Wilsonui tuos kelis metus, vėl sugrįžš Taftas ant prezidento kedės.

Republikonų partijos leaderiai svarsto apie sušaukimą nacijonališkos konvencijos republikonų partijos.

Milforde neramu.

24 d. geg. Milfordo gatvės vėl buvo pripildytos demonstrantais. Tarpe demonstruojančių buvo gana daug moterų su mažais vaikučiais ant rankų.

23 d. geg. moterįs buvo užpuolusios ant gatvekario, kuriame važiavo skebai. Laike riaušių areštuota kelios moterįs.

Dabar vienas iš reikalavimų streikierių—nubausti policmoną, nušovusį streikierį Bacciocchi. Išleista tam tikros atvirutės su jo paveikslu ir parduodamos naudai jo našlės.

Žalios atvirutės.

Pačtos vyriausioji valdyba nutarusi išleisti žalias atvirutes. Sako, jog tos atvirutės bu patogesnės.

Rooseveltas bylinėjasi.

Pulkininkas Rooseveltas padavė teisman redaktorių laikraščio "Iron Ore" p. George A. Newett. 26 d. geg. prasideda teismas mieste Marquette, Mich. Tame laikraštyj buvo patalpinta labai neprielanki žinia apie Roosevelto palinkimą apie alkoholinių gėralų. Rooseveltas tuomi labai įsižeidė ir padavė redaktorių teisman už šmeižimą.

A. Carnegie—kaipo kaizerio svečias.

Amerikos milijonierius A. Carnegie bus šią vasarą Prūsų kaizerio svečias, kuomet atsilankys į Berlyną laike apvaikščiojimo 25-tinių sukaktuvių Viliaus II viešpatavimo.

Milijonieriai ir karaliai visuomet į vieną dūdą pučia.

Carnegie pasakė, kad iškilus karei su japonais, pirmas stosiąs kovon. Tuotarpu, dar visai neseniai buvo ramybės apaštalu taikos konvencijoj St. Louis, Mo.

Menkas žmogutis, bet didelis melagius.

Fabrikantų konvencija.

Detroit, Mich. Tiktai ką pasibaigė konvencija "National Association of Manufacturers". Savo prezidentu jie išrinko p. J. Hope iš Hartford, Conn.

Tarpe rezoliucijų, kurias priėmė bosai, yra tokios: kaip galint smarkiau ardyti unijines darbo sąlygas, kaip galint tankiau naudoties teismo pagelba.

Socijalistui pavogta 3.909 balsai.

Iš priežasties daugybės protestų, išnaujo perskaityti balsai, kuriuos gavo kandidatai ant prokuratoriaus paviete Cook (Ill.) Pasirodė, jog socijalistų kandidatui laike pirmo balsų apskaitymo pavogta 3.909 balsai. Išviso socijalistų kandidatas gavo 111.441 balsą. Tuo tarpu jo kapitalistiškas priešas gavo tiktai 5 tūkstančius balsų daugiau.

Tai aiškus ženklas, kaip kįla socijalistų įtekmė Chicagoj ir apygardoje.

Emma Goldman areštuota

San Diego, Cal. — Žinoma Amerikos anarchistė Emma Goldman ir d-ras Ben Rutman likosi areštuoti, kada pribuvo čionais iš Los Angeles, Cal.

Miesto valdžia išsigando žinomos anarchistės paskaitų.

W. Virginijoj.

New Revir apygardose 1000 angliakasių išėjo į streiką. Angliakasiai apleido kompanijos namus ir gyvena ant greitųjų pastatytose trobose, kurios priklauso unijai.

Apie tai praneša Associated Press.

Vaikų paroda.

New Yorke buvo vaikų paroda. Rodė vaikučius nuo 6 mėnesių iki 2 metų. Dovanas gavo turkutis, rusukas ir italukas. Jie pasirodė esą sveikiausio ir drūčiausio kūno sudėjimo.

UŽSIENYJ

Šabasinės žvakės.

Vengrijoje, mieste Presburg, gyvena labai daug žydų. Žydų apgyventoj miesto dalyj nuo šabasinių žvakių kilo gaisras. Kadangi žydams uždrausta gesinti žvakes, tai spėjo išdegti daugybės namų. Tiktai rabinui paliepus, užgesinta gaisras.

Tai fanatikai, ir degdami laukia ką rabinas pasakys—bėgt iš ugnies ar sudegkt.

Graikai su bulgarais susipešė.

Athenai 23 geg. Santikiai tarpe bulgarų ir graikų kasdieną darosi vis aršesni. Karalius Konstantinas jau vėl išvažiavo į Solonikus.

Netoli Solonikų jau buvo pirmas susikirtimas tarpe bulgarų ir graikų.

Kaip jau žino "Laisvės" skaitytojai, nesutikimai kilo tarpe bulgarų ir graikų dėlei Solonikų. Ir vieni ir kiti nori tą miestą užimti.

Streikai vario kasyklose.

Ispanijoj, apygardose Rio Tinto jau seniai streikuoja vario kasyklų darbininkai. Prieš juos nusiųsta kariumenė.

Arabai "iš numirusių atsikėlė"

Juk jau Italija buvo užkovojusi Tripolį; arabų sodybos jau buvo paskandintos kraujuose. Italai džiaugėsi, įgiję Tripolį ir užbaigę karę. Bet pasirodo, kad kova dar neužbaigta. Arabai sukilėliai, kuriais vadovauja turkų aficierai, užpuolė ant Italų rezervo netoli Garba Side. Italai sakosi nustoję užmuštais 79 kareivius ir 259 sužeistais. Vienok po mūšiui, kada sugrįžo stovyklon, tai pasirodė, kak trūksta apie apie 1000 kareivių.

Sako, kad arabų buvę apiė 10,000, kuriais vadovavo 300 turkiškų aficierių.

Tai italams pasimokinimas! Neperšokes per griovį, —nesakyk "op"!

Juodvarniai susilėkė.

Berlyne dabar susilėkė visi juodvarniai ir pirmasai tarpe jų Rusijos caras, kuris pribuvo po didžiausia šnipų apsauga. Visas kelias nuo Peterburgo iki Kybartų buvo apstatytas kareiviais. Berlyne vieši ir Anglijos karalius, Jurgis V. Taip-pat esama daugybės kunigaikščių ir tt. Visas miestas išpuoštas vėliavomis, visos mokylos uždarytos. Ir tai vis todėl, kad išteka Prūsų karaliaus duktė.

Susivažiavę ministeriai, diplomatai svarsto apie politiką! Na, vyručiai, neilgam tos komedijos!

Ir Bonapartai išlindo.

Vargingi tie albanai! Jiems jokiu būdu nesuranda tinkamo karaliaus. Peršasi Švedijos ir Vokietijos karalaičiai; peršasi pulkininkas Rooseveltas. Dabargi atsirado naujas kandidatas ant Albanijos sosto—būtent princas Rolandas Bonaparte, francūzas, būk tai atžala senojo Napoleono, francūzų imperatoriaus.

Bulgarai užmušė 250 graikų.

Mūšiai ties Solonikais tarpe bulgarų ir graikų daugiausia vyksta bulgarams. Iš Solonikų praneša, jog 250 žmonių iš graikų pusės likosi užmušta.

Tarpe bulgarų kariumenės ties Serres kilo neužsiganėdinimas. Daugelis kareivių stačiai pradėjo kelti maištą, reikalaudami, kad juos paleistų namo.

Turkijai grėsia bankrūtas

Nuo Turkijos reikalaujama $400,000,000 atlyginimo už karės nuostolius. Jeigu Turkija tą sumą išmokėtų, tuomet jai grėsia bankrūtas.

Bulgarija nori pasiimti sau pusę tų pinigų. Iš tų pinigų bus atlyginta šeimynoms žuvusių karėje žmonių.

Sudegė trįs namai.

Ghent, Belgija. Čionais tęsiasi tarptautiška paroda. Kilus gaisrui, sudegė Indo-Chinijos pavilijonas ir dar du rūmai.

Socijalistų demonstracija ant kapinių.

Paryžius 25 d. geg. Paryžiaus socijalistai ir jiems prijaučianti elementai įtaisė ant kapinių Pere la Chaise didelę demonstraciją. Tikslas demonstacijos — protestuoti prieš valdžios sumanytą trijų metų kareiviavimo terminą.

Daug sužeistų laike mitingo.

Londonas. Kiekvieną panedėlį iš Londono gaunama žinių, kad laike nedėldienio mitingų—kįla kuodidžiausios suirutės. Mitingus dažniausia rengia sufragistės, ant kurių užpuola jų priešai.

25 d. geg. irgi buvo panašus mitingas, kurį surengė socijalistai ir unijistai dėl palaikymo agitacijos už suteikimą moterims balsų. Moterų priešai padarė užpuolimą. Pirmiausia užpulta ant pavažio, iš kurio norėjo kalbėti ponia Sylvia Pankhurst. Laike kilusios suirutės daug žmonių sužeista.

Kapucinams nepavyko.

Italijos mieste Jesi kapucinų šalininkai sumanė įtaisyti katalikiškai-patriotišką parodą. Pasakyta—padaryta. Ant gatvių išėjo visos davatkos ir prasidėjo demonstracija. Tuomet apie 5,000 socijalistų susirinko ant pleciaus ties katedros bažnyčia ir, kada žmonių dar daugiau susirinko, tuomet socijalistai pradėjo laikyti prakalbas. Vyskupas, išsigandęs, kad socijalistai neužkrėstų jo aveles, liepė skambinti varpais. Žmonės pradėjo šaukti: "Šalin su bažnyčiomis!"... Dauguma karštuolių buvo besipuolanti prie bažnyčios durų. Tuomet pribuvo kariumenė ir išvaikė demonstrantus. Policija gi viena negalėjusi apsidirbti su demonstrantais.

Ir tai atsibuvo ne kur kitur, kaip "šventoj" Italijoj!

Vargšas tas popiežėlis.

RUSIJOJ

Caras ant vestuvių.

Berlynas 23 d. gegužės. Ant vestuvių Prūsų karaliaus dukters pribuvo ir Rusijos caras po didžiausia šnipų apsauga. Caras dalyvauja vestuvių iškilmėse. Jisai šnekėjosi su Vokietijos kaizeriu ir Anglijos karalium apie politikos reikalus.

Ir Macochienei sumažino bausmę.

Jau rašėme "Laisvėje," kad Macochui likosi sumažinta bausmė. "Rygos Naujienos" praneša, kad ir Macochienei sumažinta bausmė visu trečdaliu.

Macochienei liekasi katorgos keturi metai.

Rusijos šnipų suvažiavimas.

Greitu laiku įvyks Peterburge Rusijos šnipų viršininkų suvažiavimas. Jau dabar Lietuvos šnipai laikė savo konferenciją Vilniuje.

Maskva be "galvos".

"Galva" Rusijoj vadinama renkamieji miestų majorai. Maskva išrinko pirmeivišką majorą. Tuomet ministeris jo neužtvirtino ir Maskva likosi be "galvos." Juodašimčiai baisiai įpykę, kad Maskva, tasai senasai Rusijos miestas, šiandien pereina į socijalistų ir laisvamanių rankas.

Laikraščiai užmokėjo 16,350 rublių.

"New York Call" praneša pagal žinias dienraščio "Rieč," kad kovo mėn. rusų laikraščiai pasimokėjo bausmių 16,350 rublių. Per tą laiką 40 laikraščių buvo konfiskuota.

Darbininkų laikraštis.

Peterburgas. Gegužės 6 d. sukako metai, kaip iš čion eina darbininkų laikraštis "Pravda". Iš laikraščio apyskaitos matyt, kad tik aukomis nuo darbininkų per metus tam laikraščiui suplaukė 9,000 rublių. Visų metų apyvartos gi daugiau kaip 213 tūkstančių rublių.

Kelionė šiaurėn.

Juodašimčiai atstovai įnešė Dūmon sumanymą paskirti 175,571 rub. komitetui, kuris taisąs kelionę šiaurėn ištirti Rusijos šiaurės kraštui.

Krata.

Minskas. Gegužės 5 d. "Sokolo" draugijos bute policija padarė kratą. Krata tęsėsi nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Bibliotekos spintas krėtė dar ir ant rytojaus.

Naujas girtuoklystės būdas.

Iš Chersono praneša, kad tarp Chersono apskričio valstiečių išsiplatino naujas girtuokliavimo būdas. Čielas kaimas apsisvaigino alkoholiumi, gaminamu iš kukurūzo galvų.

Artistės mirtis.

Geg. 2 d. Liepojuje nuo džiovos pasimirė vietinė latvių artistė Emma Liepa.

LIETUVOJ

Z. Aleksa.

Z. Aleksa rašo:

"Gyvenu šiaip-taip. Į darbą neinu. Reikia tik kiemas šluoti ir malkos kirsti. Už malkų kirtimą duoda pusę svaro duonos viršaus. Bet man ir tos duonos užtenka, kokią paprastai duoda. Paprastai duodama du svaru per dieną. Valgis nekoks, bet per vargą galima palaikyti gyvybę.

Katorginiai nekokie. Daug yra tokių, kurie savo draugus pardavė. Su tais yra bjauru gyventi."

Vincas Mickevičius jau Sibire.

Kaip praneša "L. Ž.", tai Vincas Mickevičius iš Vladimiro katorgos kalėjimo jau nugabentas Sibiran. Išpradžių jį nuvarė Irkutskan, vėliau Krasnojarskan.

1000 lietuvių po 100 rublių.

Trįs lietuviai rašo "Vilty" straipsnį, kuriame kviečia padaryti tokią sutartį: pasižadama per tulą laikotarpį, padėkime, iki 1 d. sausio 1915 metų, sudėti 100,000 rublių. Kad ta suma susidarytų, reikia, kad 1000 lietuvių sudėtų po 100 rub., tuomet ir susideda šimtas tūkstančių.

Dabar reikia rinkti pasižadėjusių parašai. Jeigu nesusiras tūkstančio parašų ligi paskirtam laikui, tuomet įmokėti pinigai grąžinama. Vadinas, kiekvienas įmokėjęs 100 rublių žino, kad iš to šimto ilgainiui susidarys šimtas tūkstančių. Minėti trįs lietuviai patįs pirmieji prižada sudėti po 100 rub. kuriginėms draugijoms.

Tai kuriginiai veikia! Už tą šimtą tūkstančių jie prisistatys savo mokyklų, prisispausdins sau knygų, palaikys vergijos dvasią tarpe žmonių ir tie pinigai jiem sugrįžš dešimteriopai.

Ką gi ant to pasakys socijalistai? Vyrai, rinkime aukas revoliucijai!

Vyrų gimnazija Švenčionyse.

Vilniškis Dūmos atstovas Cijūnėlis pranešęs, kad Švenčionyse žadama įkurti vyrų gimnaziją.

Socijalistiškos jaunuomenės susirinkimas.

"Laisvei" rašoma, kad šią vasarą norima padaryti socijalistiškos jaunuomenės susirinkimą. Reikia įkinkinti mūsų studentėlius prie revoliucijos darbo!

Kaip išsirodo ant laukų.

Naumiesčio paviete keista buvo žiema, bet keistas ir pavasaris. Jau ir po Jurginių, o dar ant dirvų tvyksso vanduo, pievos žliūkso, vis tai suvėlino nuolatiniai lietųs. Dabar jau nebelyja, bet ligi pradžiuvimui toli.

Kainos ant javų menkos. Naumiesčio pav. ūkininkai dabar daugiausia verčiasi arklių auginimu. Būtų daug daugiau pelno, jeigu ūkininkai gabentų Vokietijon arklius didelėm partijom.

Kuniginis gavo ordeną.

"Rygos Garsas" praneša, jog Rygos dūmos atstovas p. Vizbaras, lietuvis, gavęs iš valdžios šv. Onos ordeną.

Šiaulių Gegužinė.

Ir šiemet, kaip paprastai, Šiauliuose rengiama gegužinė. Gegužinė atsibus 2 d. birželio.

Neužderėjimas... seminarijoje.

Vilniaus katalikų seminarijon šiemet padavė prašymus įstoti 20 mažamokslių. Paprastai tokių kandidatų būdavo iki 60.

Gubernatorius uždraudęs įstoti tokiems vyrams, kurie nėra baigę 4 klesų. Ligišiol įstodavo taip vadinamieji "švedai." Nors toks "švedas" ir nieko neišmanydavo, by tik buvo "blagonadežnas" —tai pilnai tikdavo į kapucinukų eiles.

Trijų šimtų dainorių koncertas.

Kauniškė "Lietuvaitė" praneša, kad trečią Velykų dieną Kaune atsibuvo 300 dainininkų koncertas.

"Liet. Žinios" sako, kad tas kuniginis koncertas priminė jomarko čigonų koncertą.

Dėlei gegužinės šventės.

—Rygoje suėmė vaikiną, kuris nešė pundą gegužinių proklamacijų.

—Šiauliuose Nuroko ir Frenkelio fabrikose buvo išplatinta gegužiniai atsišaukimai. Tą pačią dieną policija su žandarais padarė daug kratų, tačiaus nieko nerado.

"Rambyno alus".

Kad pritraukus lietuviškus alaus gėrikus, Tilžės vokiečių kompanija pradėjo gaminti taip vadinamą "Rambyno" alų.

"Birutė" piktinasi iš to.

Uždraudė socijalistams maršuoti.

Tilžės socijalistai buvo norėję įtaisyti puikų maršavimą 1 d. geg. Valdžia uždraudusi jiem maršuoti.

Potvinis.

Jurbarkas, Kauno g. Balandžio 24 d. čia buvo nepaprastas potvinis: vanduo užliejo lankas ir dirvas, kuris nemažus nuostolius padarė. Tokio tvano niekas neatmena.

Nusinuodyjo.

Leckava, Kauno g. Kovo 29 d. J. K. nežinia dėlei kokios priežasties nunuodyjo savo žmoną ir pats, nubėgęs ant kapų, taipgi nusinuodyjo. Jo žmoną palaidojo katališkai, o jį—be jokių katališkų apeigų. Žmonės kalba, būk to nusinuodyjimo priežastis—girtuoklystė.

Davatkos.

Šakiai, Suvalkų gub. Čia davatkos visai iš proto kraustosi: per K. šermenis, neva giedodamos, tokius riebius juokus darė, kad buvo linksmiau, negu per vestuves.

Bet nėra ko stebėties iš mūsų davatkų, nes nuo jų visko galima išgirsti.

Prieš L. S. S. suvažiavimą.

II.

Cia pakalbėsime apie Sąjungos literatūrą, apie jos leidimą ir platinimą.

Sąjunga teturi labai mažai savo išleistų knygų-knygelių, nors mūsų susipratę darbininkai nepaprastai duosnus ant knygų išleidimo. Sąjungos knygelės, nors jų ir nedaug, metų-metais guli ant lentynų ir pelyja. Didžiuma kuopų neturi įsitaisiusios knygų pardavimo agenturos.

Sąjungos suvažiavimo pirmiausias privalumas įsakyti kuopoms platinti socijalistišką abelnai ir visųpirmiausia Sąjungos literatūrą. Tie draugai, kurie to darbo nemokės atlikti, neverti socijalistų vardo. Tuomet bus atnešta ne vien didelė dvasiška nauda, bet ir prisipildys patuštinta kasa.

Neužmirškime, kad mums reikia visuomet ir visados pinigų! Turėdami pinigų, mes netik galėsime išleisti brošiurėles, bet ir storų knygų, kurios taip labai mums reikalingos. Kaip parodė gyvenimas, žmonės su didžiausiu noru prenumeruoja tokias knygas, kaip "Moteris ir Socijalizmas". Bet mes visi žinome, kas išėjo su ta knyga. Kas tame kaltas — nesakysime. Bet istoriją su ta knyga reikia galutinai užbaigti. To reikalauja Sąjungos garbė. Tuomet mes galėsime imties už kitų knygų išleidimo, nes dabar stačiai keblus padėjimas, kuomet kiekvienas gali durti mums į akis ir sakyti: "štai, kokia pas jumis tvarka". Išties keblus padėjimas ne vien tokios įstaigos, kaip literaturos komitetas, bet ir kiekvieno sąjungiečio, platinančio knygas.

Išleidus "Moteris ir Socijalizmas", reikia imties už naujų knygų išleidimo. Bet tam tikslui reikia kokiu nors būdu reorganizuoti literaturos komitetas. Dabar jisai faktiškai nieko neveikia. Ir išeina, kad mūsų didžiulė Sąjunga išleidžia per ištisus metus vieną-dvi brošiurėles.

Jeigu suvažiavimui pavyks sutvarkyti viršpaminėti dalykai, tuomet jisai smarkiai pakels mūsų Sąjungos kulturišką įtekmę.

Bet pridursime: mes tikime į vaisingą darbą, kuomet tvirtom, galingom eilėm visi sąjungiečiai, apsišarvoję klesinės kovos idėja, žengs pirmyn. Po kojų mums neturi maišyties jokie Kutros ir jų įkvėpėjai, jokie subjektai, amžinai besiblaškanti į visas puses, turinti devynis dievus, bet neturinti socijalistiškos doros.

Grįžtant prie klausimo apie knygas, negalima nepaminėti ir kooperatyviškos išleistuvės "Darbo". Sumanymas būtų geras, jeigu jisai būtų praktiškas. Jeigu "Darbas" būtų panašus į T. M. D., jeigu kiekvienas "Darbo" narys mokėtų po 50-70c. į metus, tuomet ne vien būtų galima išleisti puikių knygų socijalistiško turinio, bet ir smarkiai jąs praplatinti. Dabar gi "Darbas" neatliks savo uždavinio. Taigi arba reiktų įkurti draugija, panaši į T. M. D., nors su tuo būtų daug darbo, arba padidinti iki maximumo išleidinėjimą knygų po tiesiogine Sąjungos firma.

Tai tokia mūsų nuomonė apie "knygų klausimą" po Sąjungos pastoge.

"Panelės nekalčiausios" ar laisvos moterys?

Prieš lietuves moteris stovi du keliai: ar būti amžinomis vergėmis ir jieškoti užtarėjų klebonijose, ar likti laisvomis moterimis ir dalyvauti viso pasaulio moterų kovoje. Iš tų dviejų kelių vieną reikia sau pasiskirti.

Jeigu jau mūsų vyrai užauginti nuolankumo dvasioje, tai juo labiau moterįs. Nuo pat mažumės didžiuma lietuvaičių neturėjo progos nei mokslo įgyti, nei draugijinius žmonijos reikalus pažinti. Tėveliai-pypkoriai ir motinėlės-maldininkės išanksto nuspręsdavo, kad Onutei ar Magdutei mokslo nereikia —jai reikia tik kraičio ir gražaus jaunikio, o jeigu ne gražaus, tai bent turtingo.

Atvykus lietuvei į Ameriką, ji vėl pakliūna po giminių sparneliu. Dažniausia tie giminės—tai žmoneliai-tamsūnėliai. Jie vieną kelią težino—fabrikon. Nuo to vieškelio vienas kelelis veda, dar linkui bažnytėlės, o kitas — linkui karčiamėlės. Kuomet mūsų lietuvaitė išteka, jai tankiausia ir netenka nieko prakilnesnio gyvenime pamatyti. Fabrika, bažnyčia ir karčiama—tai punktai, apie kuriuos koncentruojasi-spiečiasi visas vidutinio lietuvio ir lietuvės gyvenimas.

Tokioj atmosferoj gyvenant, pas moterį nesiranda jokių prakilnesnių reikalų. Tuomet jinai pasidaro verge klebonijos, verge prietarų.

Kunigija jau nuo amžių paveldė jautrią moterų širdį. Kunigija savo pamokslais priversdavo moterį nusilenkti prieš vyrą ir nereikalauti sau tiesų.

Mūsų lietuviška dvasiškija pastaraisiais metais neva pradėjo rūpintis "moterų reikalais". Bet... keisti tie "reikalai". Nevalia nei užsiminti apie politiką, socijališką skriaudą, vaikučių vergiją! Kuniginėms moterims apie tai užginta kalbėti. Apie tai, matote, turi rūpinties visokie Macochai.

Tai vienur, tai kitur jie įkūrė katalikiškas moterų draugijas. Tos draugijos pramintos "panelės švenčiausios" vardu arba tam panašiu.

Susirenka moterėlės, maldingai pažiūri į savo "patroną", dar maldingiau į dvasišką tėvelį, užperka mišias, priverčia savo draugijos nares eiti išpažintin, sudeda po kelis dolerius, gauna šiokią tokią pašelpą ir atliktas kriukis. Surengia kokį baliuką, kur sueina kūmutės paplepėti ir tuomi užsibaigia visas veikimas. Daugiaus tos moterėlės nieko nemato. Po ražančių-škaplerių našta, po dvasios jungu josios susilenkė-suvargo. Josios nemato plataus pasaulio ir jo reikalų. Negirdi, kad galingi varpai šaukia žmones kuopon savo reikalus ginti. Jos paima šluotą ir veja laukan... apšvietą, mokslą, progresą.

Bet... išvykite gamtą per duris, ji sugrįžš per langą, ji savo padarys! Todėl tai pastaraisiais metais mūsų miestuose kuriasi laisvų moterų draugijos. Nors bailiai, nors apsidairydamos aplinkui, nors nedrąsiai — laisvosios moterįs užmezga naujos draugijos mazgą. Jos rengia prakalbas, taiso koncertėlį, mėgina mokinties, klausosi varpo balso, kuris žadina mus iš gilaus miego. Jos mėgina gyventi savo protu, jos jieško naujų kelių.

Todėl, sesės, pasirinkit dabar vieną iš tų kelių: ar jums būti amžinai įsisegusioms į kunigų skvernus ir parandavoti savo smegeninę kapucinams, ar būt laisvomis moterimis, kurios myli šeimyną, myli žmoniją, myli šviesą!

Pagalvokite!

Žiemių šunes.

Su didžiausiu įdomumu męs skaitome aprašymus kelionių į poliariškas šalis su tikslu atrasti žiemių ar pietų ašigalį (polį). Kiek tų keleivių žuvo tarp amžinųjų ledynų, kiek vargo prisiėjo pakelti tokiems keleiviams, kaip Amundsenas, Nansenas, Peary ir kiti.

Tose kelionėse poliariškuose kraštuose dėl keliauninkų auksiniais draugais buvo žiemių šunes, ar tai eskimosų, ar tai siberiški. Jie žuvo sykiu su žmonėmis vardan mokslo ir naujų atradimų.

Peary pasakė: "Jeigu nebūtų buvę eskimosų šunų, tuomet nebūtų buvus parašyta istorija šiaurės poliaus". Tų šunų mėsa išgelbėdavo nuo pražuties keleivius.

Kuomet Fritjovo Nanseno laivas "Fram" apšalo iš visų pusių ir turėjo stovėti ant vietos, tuomet garsus keliauninkas ir jo draugai leidosi į tolimesnę kelionę ant rogučių, kurias vežė 28 šunes.

Dar daug pirmiau, negu europiečiai ir amerikiečiai pradėjo galvoti apie poliariškas keliones mokslo tikslais, jau eskimosai (tolimos šiaurės laukinė tauta) su savo šunimis užklysdavo į labai tolimas srytis.

Tie šunes nepaprastai ištvermingi, labai geros veislės, balti, kaip sniegas. Jie panašųs į vilkus, nors yra ir tokių, kurie panašųs į lapes. Tų šunų spėka labai didelė. Tie šunes nepavaduojami rogių vežėjai ir labai atsakanti prie medžioklės.

Garsusis Amundsen, kuris atrado pietinį žemgalį ir kurį gerbia visas apšviestas pasaulis, pasiėmė ant savo garlaivio 97 šunis, atgabentus iš Grenlandijos. Veždami sunkiai prikrautas roges, kada laivu negalima buvo jau plaukti, tie šunes padarydavo per dieną 70-80 kilometrų keldamiesi ant kalnų kokių 5000 pėdų augštumos. Kada Amundsenas buvo jau visai netoli poliaus, tai visa jo kompanija susidėjo iš vyrų ir 52 šunų. Keliaujant vis pirmyn ir pirmyn, maistas ėjo mažyn, beto reikėjo dar pakelti kelias audras. Tuomet 24 šunes buvo užmušti ir jų mėsa maitinosi likusieji šunes ir žmonės tokiu būdu galėjo dakeliauti iki paties poliaus.

Amundsenas sako, kad eskimosų šunes yra labai drąsųs, nes to juos išmokino amžina kova už būvį šiaurių krašte.

Keliauninkai baisiai myli tuos šunis. Ypač myli jų taip vadinamus "koncertus", kada jie nakties laiku pradeda kaip tai ypatingai staugti ir staigiai, vienoj akymirkoj, visi nutyla. Tuomet nesigirdi nei vieno balselio.

Tarpe amžinųjų ledų esantiems žmonėms tuomet prisimena tolima tėvynė. Raudagailestis, koks tai didis pasiilgimas apima visą esybę.

Tarpe amžinų pavojų žmogus ir šuo susigiminiuoja, kaip ištikimiausi draugai.

J. Europietis.

Laisvoji Sakykla.

Argi negėda!

"Vienybė Lietuvninkų" N20 talpina biznišką straipsnį savo leidėjo p. Mikolainio (ir net visoms kitoms redakcijoms išsiuntinėjo minėtą straipsnį. Red.) apie pilietiškas pypieras. Gerai perskaičius tą straipsnį, pasirodo, jog tai paprastas apgarsinimas. Tenais išreklamuota kaip "V. L.", taip ir jos knygos. Geriausia būtų pavadinus tą straipsnį: "Pirkite nuo manęs knygas!"

Argi nebūtų švariau, jeigu p. Mikolainis būtų parašęs sekančiai: jeigu kas nori sužinoti vardą laivo, ant kurio atvažiavo ir dieną atvažiavimo, lai kreipiasi į tą uostą, per kurį pribuvo, stačiai pas Commisioner of Immigration. Nėra reikalo dėt už 2c. krasos ženklelį ir nėra reikalo būtinai rašyti angliškai. Užtenka parašius lietuviškai ir pažymėjus: "lithuanian".

Jeigu neatmeni dienos, padėk mėnesį ir metus, kuomet įsėdai laivan ir kur pribuvai. Gerai būtų pažymėjus kompanijos vardą ir klesą, kurioj atvažiavai. Ant tokių laiškų visuomet atsakoma.

Jeigu kas nori pastoti ukėsu, tai geriausia prisidėjus prie tų ūkėsų kliubų, kurių yra veik visur, o jeigu jų nėra tai patartina sutverti.

S. Jankus.

Žinių-žinelės.

Japonai Californijoj.

Kadangi tolymoj nuo mūsų Californijoj kįla gaisras, kurį visa Amerika nori gesinti—tai paduodame kelias skaitlines apie japonų ateivystę Californijon.

Pirmutiniai japonai atsikėlė Californijon 1869 metais. Jų buvo 40 žmonių. Praėjo dešimtis metų ir japonų Cal. buvo tik 120. Paskui kas metai ateivystė eina didyn. 1908 metais japonų jau buvo 60.780 žmonių. Žemdirbystės produktų jie išdirba 20%. Jų farmos Californijoj vertos apie 25 mil.

Piktadario testamentas.

Ant viso pasaulio pagarsėjo byla Paryžiaus automobilių bandytų.

Vienas iš pasmerktųjų miriop banditų Monier paliko sekantį testamentą:

—"Su pastaruoju savo velijimu kreipiuosi į visuomenę. Aš trokštu, kad visos įstaigos būtų taip sutvarkytos, kad kožnas galėtų laisvai, laimingai ir nepriklausomingai gyventi ir kad kožnas galėtų sau pasiskirti jam patinkamą amatą. Savo revolverį, kurį man atėmė areštuojant, aš skiriu Paryžiaus muzėjui. Tegul ant jo parašo: "neužmušk!"

Paryžiaus knygynui skiriu veikalus Darvino, Spencero, Rabeyaiso. Veikalus Rousseau meldžiu atiduoti mano seserei; tegul iš jų lavinasi".

Kaip matote, nepaprastas tai buvo piktadaris.

Žūt-Būtis.

Veislingiausia tauta.

Kaip parodo statistika,—veislingiausia tauta, tai bulgarai. Ant kiekvieno tūkstančio žmonių Bulgarijoj kas metą priauga 21 žmogus. Ant kiek tas skaitlius didelis, galima suprasti tik sulyginus su priaugimu gyventojų kitose šalyse. Taip, Rusijoj ir Vokietijoj gyventojų priauga pusantro karto mažiau, negu Bulgarijoj, Anglijoj ir Australijoj—2 kartu, o Francijoj beveik 20 kartų mažiau.

J. Stropus.

APIE ARGENTINĄ.

Daugumas mūsų lietuvių dar nėra girdėję apie Argentiną. Ji išrodo lietuviams, kaip ta pasakų šalis. Daugelis, nors ir girdėjo apie Argentiną, vienok nežino, kame ta šalis randasi.

Argentina randasi pietų Amerikoj. Norint jon nuvykti, reikia iš New Yorko bent 28-30 dienų garlaiviu plaukti. Tuomet tik tegalima pasiekti artymiausias Argentinos uostas—būtent Boenos Aires (ispaniškai: geras oras.) Jeigu gi kas užsimanytų sausa žeme pakliūti Argentinon, tuomet reiktų dasikasti Mexikos, pereiti per centrališkos (vidurines) Amerikos republikėles, paskui per Columbią, Equador-Braziliją ir Paraquai.

Važiuojant iš Lietuvos, laivai plaukia pro kraštus Ispanijos ir Portugalijos ir tuluos uostuos apsistoja. Paskui jau prasideda ilgiausioji kelionė Atlantiko vandenynu. Kelionė trumpiausia tęsiasi 22 paras. Man teko matyti lietuvių, kurie sakėsi važiavę net 45 paras.

Kelionėje labai retai tebūna audros. Tiktai pervažiuojant ekvatorių (grįžratį), tankiai būna baisios perkūnijos. Karštis tai jau neapsakomas. Stačiai nėra kur pasidėti.

Kas važiavo Argentinon iki 1910 metų, galėjo pravažiuoti be jokios kontrolės. Nebūdavo jokių sveikatos kvotimų, by tiktai ne aklas.

Šiokis tokis ateivių persekiojimas prasidėjo nuo 1910 metų. Bet čia jau man reikia papasakoti apie tai, kodėl Argentinos republikos valdžia pradėjo šnairuoti į tulas ateivių kategorijas.

Mat, 1910 metais sukako šimtas metų nuo išsiliuosavimo iš Ispanijos karalių jungo. Tuomet Argentina rengė visasvietinę parodą. Kad užkenkus tai parodai ir dėlei tulų politiškų priežasčių, legaliniai anarchistai pradėjo ruoštis prie revoliucijos. Reikia pasakyti, kad tuomet jie turėjo gana didelę įtekmę, kaip ir abelnai daugely pietinių šalių. Socijalistai buvo priešingi anarchistų norui ardyti parodą. Anarchistai pradėjo extra-veikimą. Labai tankiai buvo taisomos demonstracijos. Visur buvo girdėtis šauksmai: "Vivo revoliusion social!"

Anarchistai darė demonstracijas be valdžios leidimo, nes to ir nereikėjo. Jie turėjo savo smarkiai išsiplatinusį organą "La Protesta." Pradėjo vienur-kitur mėtyt bombas, nušovė kelis vegelantus (policistus) ir vieną viršiausių republikos viršininkų pulkininką Falkon. Kuomet po visą civilizuotą pasaulį ėjo protestų banga prieš nužudymą Ispanijos mokslininko Ferrero, tuomet Argentinos anarchistai užtaisė bent penkiose katalikų bažnyčiose dinamitą. Bet policija išanksto apie tai sužinojo.

Tą viską matydama, valdžia ir dalis inteligentijos, o ypač moksleivija, pradėjo keršyti anarchistams. Buvo įtaisytas pogromas (užpuolimas) anarchistų dienraščio redakcijos, išdraskytas didžiulis rusų knygynas ant La Paz gatvės. Tuomet nuo patriotų kliuvo ir socijalistams. Buvo išardyta socijalistų laikraščio "La Vangvardija" redakcija.

Šita visa savitarpinė kova privedė prie to, kad valdžia pripažino anarchistus nelegališkais. Jie visi, sulyg įstatymo, turi būti areštuojami ir grąžinami ten, iškur atėjo. Tuomet tai ir buvo grąžinta labai daug ispanų, žydų ir italų. Tuomet taip pat išleista įsakymas, sulyg kurio neįsileidžiama ateivių be pasportų.

Tai tiek aš tegaliu pasakyti apie priežastis, kurios prisidėjo prie šiokio-tokio ateivių suvaržymo. Dėlei ligų—negrąžina, nors laivų kompanijoms ir prisakyta neįsileisti tokių, kurie esą labai nesveiki.

Kada ateivis išlipa iš laivo,—jį valdžia dovanai pristato į kokį norima miestą ar sodžių. Tiktai panorėjus sugrįžti, reikia užsimokėti už antrą kelionės galą.

Argentina—nepaprastai didelė šalis ir labai menkai teapgyventa. Derlingiausi žemės plotai neapdirbami. Argentinos teritorija veik perdėm lygi. Ant tų neapmatomų lygumų ganosi didžiausios gyvulių kaiminės. Argentina pristato mėsą Anglijon, Francijon, Austrijon. Taip pat gerai uždera kviečiai, kukuruzai, linai, bulvės, daržovės. Žemė nereikalauja trąšų. Dėlei to dažniausia šiaudus visų javų ar linų, iškūlus, sudegina.

Jeigu gerai uždera javai, tuomet valdžiai greitai galima išmokėti paskola ir ūkė tampa ateivio nuosavybe. Vienok, jeigu lietaus nėra, viskas išdega, tuomet laukia didelis vargas. Vargas taip pat gyventi ten, kur nėra dar žmonių, kur vien dykumos, miškai ir laukiniai žvėrįs.

Geras ūkininkas nei nežino kiek jisai turi galvijų ir avių, kurie yra didžiausias jo turtas.

Ten, kur prasideda telkties kruvon vienos tautos žmonės, tuoj pasidaro "pueblo" (sodžius.) Kiek man teko patirti—tai francūzai, žydai ir vokiečiai jau turi gana daug savo "pueblų." Lietuvių farmerių jau ir yra, bet jie dažniausia gyvena kas sau, išsiskirtę, išsimėčioję. Yra lietuvių net Patagonijos klaikiose vietose.

Francūzai neapsieina be darbininkų. Darbininkai susimeta į kuopas-partijas, padaro su ūkininkais kontraktą, padėkime, javus valyti nuo laukų, tuomet jau dirba išsijuosę. Juo jie greičiau viską atlieka, juo, žinoma, jiems liekasi didesnis pelnas. Vienur pabaigę, eina kitur. Tokiu būdu pavyksta padaryti pinigas. Vargas tik su maistu ir guoliu. Reikia miegoti po atviru dangum ir maistas sau gaminties.

(Pabaiga bus.)

A. Smulkštys.

Keleivis.

(Vakariniai įspūdžiai.)

Ei, jūs, žvaigždelės, kurlinkui keliauti?
Paklydusį veskit keleivį...
Ei, e-ei!... Kur atsaką reikia sau gauti?!
Kas akį atkreips į praeivį?...

Ei, e-ei... tik tai atbalsiai klaikųs sau skrenda
Be pėdsako tyloj naktinėj.—
Ilgis... kaszinko nesyk pasigenda
Širdis neramioji krūtinėj...

Vienas, nuklydęs nuo tako keleivis,—
Aplinkui naktis viešpatauja...
Ei, e-ei!... kas atspės, ko jaunasis praeivis
Čia jieško? ir—ko reikalauja?!

"Niekas!... Klajūno dalis tau"...—atsako
Karionės neramios, naktinės...
—Ei, e-ei... aš keleivis-vienužis, be tako!
Neturįs pastogės,—gimtinės...

Klajūnas.

Jie laimingi.

Vakar, slinkdams bokšto linkui,
Sidabrinis mėnuo švietė.
Skraidė debesįs aplinkui,
Lyg viliojo, lyg kur kvietė.

Jie laimingi. Skraido, irstos,
Linksmai šypsos jiems mėnulis;
Spindulėliai kad palypsto,
Juokais blanksta jiems veidužis.

Pilki, juosvi, balzganieji
Dangaus skliaustu nepaliauja,
Plaukia, slenka laimingieji...
Nieks nežino, kur keliauja.

Jie laimingi. Skausmo, verksmo
Nebejaučia, nebegirdi
Nei likimo žiauraus keiksmo...
Nieks nespaudžia jiemsiems širdį.

* * *

Kitas vaizdas čia ant žemės:
Skausmo jūra, tik verkimas,
Žemę tartum nuodais semia...
Viešpatauja prakeikimas...

Ir bežiūrint į mėnulį,
Debesėliams išdykaujant,
Ant širdelės skausmas gulė,
Draskė, plėšė nepaliaujant.

Ne žvaigždužės naktyj krito,
Dangaus skliaustu vis riedėjo;
Nieks nematė, kur jos ritos,
Nieks jų puolant negirdėjo.

Vienok puolė ir tekėjo
Didžio skausmo ašarėlės;
Tyliai veidu jos riedėjo,
Lyg sidabro snieguolėlės.

18-V-13. P. Posmyla.

Energiškesnis.

P.—Kas tau yra, kad taip nuliūdęs?

B.—Pražudžiau, brolau, visą viltį ir energiją.

P.—Kaip tas atsitiko?

B.—Ant tiek pavargau beprašinėdamas paskolint pinigų, kad išeikvojau visą energiją ir pražudžiau viltį, kad kas paskolintų.

P.—Ar daug tau reikia?

B.—Nors 10 dol.—paskolink, brolau.

P.—Štai penkiolika, tik būk linksmas.

B.—O, dabar kas kita! Turiu viltį, kad rytoj rasiu kitą tokį kvailą.

9999.

Korespondencijos

Shenandoah, Pa.

18 d. geg. vakare, čia Lietuvių Jaun. Teatrališka kuopelė iš Mahanoy City statė ant scenos tragediją "Kerštinga meilė", rodos, naudai LSS. 40 kuopos.

Tarpuose buvo deklamacijos ir dainavo 4 ar 6 metų mergaitės, kurios gerai išlavintos, puikiai sudainavo.

Artistai buvo visi jauni (čia augę) ir pirmu sykiu ant scenos, išskyrus E. Pajaujūtę, kuri atliko savo užduotį tikrai atsakančiai.

Deklamavo: A. Jekevičiūtė (maža mergaitė) — "Kalėjimas" ir "Pabusk sesute", M. Pajaujūtė—"Nemoku aš dainuoti" ir "Maža dainelė" ir E. Pajaujūtė — "Nėra ant svieto".

Mažiukės mergaitės dainavo: "Ant krašto marių", "Mergaite būdama" ir "Noriu miego" (šokdamos).

Publikos buvo apie 120 ir visi išrodė užganėdintais.

Senas Vargšas.

So. Brooklyn, N. Y.

17 d. geg. "Aido" choras surengė koncertą, kurio programas buvo sekantis:

1. "Aido" choras sudainavo, "Arelis" ir "Ant kalno malūnėlis". Išėjo nekaip.

2. Skambino ant piano A. Ereminas. Kaip toks jaunas, apie 8 metų praktikantas, atliko gana gerai.

3. Dainavo Liet. Gimnastikos kliubo vyrų choras. Sudainavo gana puikiai.

4. Skambino ant piano Arpheus Ereminas, taipgi jaunas vaikinas, tečiaus paskambino puikiai.

5. Dainavo Liet. Moterų kliubo choras—"Šį vakarą mes sveikinam". Išėjo neblogiausia.

6. Maža mergaitė, O. Toteliūtė deklamavo—"Darbininkui laimė". Išėjo gerai.

7. M. Kamarauskiūtė ir M. Litviniūte sudainavo duetą —"Kaip lelijos daržely". Išėjo puikiai.

8. Skambino ant piano M. Abraičiūtė. Atliko neblogai.

9. Antru kartu dainavo L. Moterų kliubo choras.

10. O. Stankevičiūtė deklamavo—"Senelis ir Onytė". Publikai labai patiko.

11. Antrą syk sudainavo L. Gimnastikos kliubo choras. Sudaidavo puikiai.

12. Ant užbaigos dar "Aido" choras.

Tie visi chorai ir kiti debiutantai yra vadovaujami L. Erimino, užtai jam priguli padėkos žodis. Apskritai imant, vakaras būtų padaręs gilesnį įspūdį, jei būtų buvus didesnė svetainė.

Po koncertui kelis žodžius ištarė J. Šukys, ragindamas daugiaus lavinties dailoj, o ypač dainose. Jo kalba, nors ir trumpa, publikai patiko. Po koncertui buvo šokiai.

Labjausiai džiuginantis apsireiškimas tai tas, kad Gimnastikos kliubas (jį vadina "Sportų kliubas") pradeda dalyvauti viešame visuomeniškame judėjime. Mat, paprastai, daugumas taip vadinamų "sportų", apart šokinėjimo ant kampų amerikoniško džiko ir daužymo praeiviams skrybėlių — nieko daugiaus neveikia. Tečiaus brooklyniečiai daug gražiau pradeda elgties.

Reikia tikėtis, kad ir ant toliaus jie nenustos energijos ir tankiaus papuoš mūsų sceną dainomis. Tik, vyručiai daugiaus noro ir energijos, o tas bus naudinga jums ir mums.

Jupiteris.

Lewiston, Me.

17 ir 18 d. geg. LSS. 105 kuopa ir Lietuvių Darbininkų Kooperacija parengė prakalbas. Kalbėtojas buvo L. Prūseika iš So. Bostono. 17 d. kalbėjo apie kooperacijos reikalus. Nurodė aiškiai dėlko žlunga Liet. kooperacijos: viena, kad nėra atsakančių vadovų, o antra, kad perdaug savo vadovams užsitiki, o jie ką nori, tai daro.

Taipgi buvo Lietuvišskas "benas" iš Rumford, Me., kuris gana gerai pagrajino ir palinksmino publiką. Aukų muzikantų kelionei surinkta $18 su centais.

Buvo ir deklamacijos. Žmonių buvo pirmą sykį apie 400.

18 d. L. Prūseika kalbėjo socijalistams apie partijų skirtumus. Darodė gan faktiškai, kad kapitalistų partijos—nieko nėra davę ir neduos. Darbininkų partija, tai socijalistų partija. Po tam perbėgo praėjusius streikus ir išaiškino visas nedorybes valdžios, taipgi ir dvasiškijos, kuri susidėjus su valdžia, muilina darbininkams akis.

Žmonės prakalbomis buvo užganėdinti. Taipgi buvo deklamacijos, "Juras Ridzikas" ir dainos. Dainos pavyko gerai. Aukų lėšų apdengimui surinkta $12,75.

Po prakalbų drg. L. Prūseika, kaipo įgaliotinis LSD P. patarė socijalistams neneužmiršti LSDP., kad sykiais parinktų aukų dėl agitacijos Lietuvoj. Taippat čia ant vietos surengimui skubios pagelbos keliems žymesniems draugams socijalistai sumanė parinkt aukų. Surinkta $17,10. (Bus pagarsinta "Laisvėj". Red.).

L. D. Kooperacija, per abi dienas pardavė 11 šėrų. Žmonių buvo pilna svetainė.

Kazys Vilaniškis.

Aurora, Ill.

Darbai eina, net viskas braška; darbas gauti nesunku.

Mūsų miestas daugiausia apgyventas vokiečiais. Yra ir lietuvių, bet jie mažai teveikia. Dauguma—tai paprasti katalikiški pijokėliai.

LSS. 123 kuopa kartais parengia prakalbas, bet beveik visuomet prideda iš savo iždo. Katalikai ant prakalbų neina. Sako: "Geriaus vely į karčiamą!"

Wm. Walaitis.

Worcester, Mass.

19 d. geg. likosi suvažinėtas V. Dadanis dirbtuvėje prie darbo. Velionis turėjo 23 metus. Amerikoj pragyveno du metu. Paėjo iš Senapilės pavieto. Prie draugijų neprigulėjo—tai nebuvo nei kam atsakančiai rūpinties palaidojimu.

P.A.D.

Aurora, Ill.

Daugelis mūsų socijalistų, nors tuo vardu yra pasivadinę, vienok nieko neveikia.

Dar tas patėmytina, kad jie visus laikraščius paniekina, išskiriant "Kovą", nors, rodosi, reikėtų remti visus darbininkiškus laikraščius.

J. Ches.

Cherry, Ill.

Iš 17 į 18 bal. anglių kasyklose užmuštas Ant. Borusas. Velionis dirbo tik 8 mėn. kasykloje ir mažai suprato darbą, bet bosas siuntė važinėti su mulu. Jį suvažinėjo karas. 20 d. bal. likosi iškilmingai palaidotas vietinių mainierių.

Kada mūsų socijalistai rengė tarptautišką balių ant 1 d. geg., tuomet lietuviai

Žmogus, bejieškodamas sau laimės ant šios ašarų pakalnės, kartais atsiduria tokiam padėjime, iš kurio išėjimo jau nėra. Iš visų pusių jį laukia baisi mirtis.

susivienijo su italais ir paėmė italus muzikantus, nes tie buvo socijalistai. Tuomet muzikantas F. B. agitavo, kad žmonės neitų į balių.

Balius puikiai pavyko. Lietuviai, pasidalinę pelnu su italais, gavo po $12,45. Kankiniams už laisvę paskirta $5.00.

K. Vasaris.

Westville, Ill.

Gegužio 3 d. LSS. 26 kuopa buvo surengusi prakalbas. Kalbėjo Kučinskas iš Valparaiso. Jis paaiškino publikai apie gegužės šventę ir apie Lietuvos istoriją. Publika buvo labai užganėdinta.

Kuopa parsitraukė kelis šimtus egz. "Kovos", kuri buvo dalinama ant prakalbų, o likusius numerius nutarė padalinti nedėlioj prie bažnyčios.

4 geg., bedalinant "Kovą" pamatė mūsų kunigas. Nežinodamas, ką daryti, susispaudęs galvą, sušuko: "O Jėzau! Jau tas bedieviškas socijalistų laikraštis nebijo nei dievo!" Kuogreičiausiai nubėgo į kleboniją ir galvojo, kaip atsikratyti nuo tų bedievių. Sumislijo šauktis prie moterų, kad jos išvarytų iš "burdo" bedievius ir gintų juos į Californiją.

Susirinko visos moterįs į kleboniją peržiūrėti parapijos knygų, kas yra atlikęs velykinę, o kas ne, o po tos revizijos jau gins visus bedievius į Californiją.

Pasirengęs Californijon.

Throop, Pa.

Čia viename saliune katalikai už ką tai susiginčijo. Kada liežuviais jau nevaliojo viens kito pergінčyti, tuomet ėmėsi už kedžių ir butelių. Greitai ir langų stiklai prapuolė byrėti. Gaspadinė su mergina mėgino apstabdyti juos, bet tie išmušė gaspadinei petį, o merginai kur tai kitur...

Oi tos muštynės, peštynės, vaidai—tai kasdieninis katalikėlių darbas.

Mušeikos užsimokėjo apie $50.00 skvajeriams.

Ką gi jūs manote, žmoneliai? Juk jums ir šiame svіete pekla, o ir "aname" bus tas pats. Vely pradėkite šviestis, skaitykite darbininkiškus laikraščius—tuomet jums akįs atsivers.

Gėrikas Alaus.

Rochester, N. Y.

Po kriaučių streikui einasi nelabai gerai. Daugelį nepriėmė darban. 16 d. geg. net pati unija nutarė duoti pragyvenimą tiems, kurie likos be darbo, kolei jie nesusiras darbo kitur.

Michaels Stern Co. 8 darbininkai paprašė, kad jiems brangiau mokėtų nuo "štukių". Darbininkai kreipėsi prie paties šapos savininko, nes taip buvo sutarta, streikui užsibaigiant. Jie visi tapo atleisti iš darbo. Tankiai tik už žodį, kad streiklaužio vietoj pavadina "skebu"—išvaro iš darbo.

Darbininkai supranta, kad tai U. G. W. unijos kaltė. Lietuviai ir italai jau telkiasi prie IWW., jau keli žydeliai prie jos prisidėjo.

Žada pribūti organizatorius Smith.

J.D. B-tis.

Montello, Mass.

Geg. 17 d. "Viesula" parengė balių ir teatrą. Buvo statoma ant scenos "Šalaputris". Aktoriai savo roles atliko pusėtinai. A. Jusaitė, nors pirmu sykiu lošė, bet atliko savo rolę už visus geriausiai. Ant galo buvo dainos, monologai ir dialogai. Viskas nusisekė gerai. Publikos buvo neperdaug. Mat, montelliečiai nelabai myli balius be prakalbų.

Geg. 18 d. LSS. 17 kuopa parengė diskusijas. Temoje: "Ar socijalistai mandagiau kovoja prieš savo priešus, ar dvasiškija?" Laimėjo tie, kurie nurodė, kad socijalistai.

Turiu pasakyti, kad šitos diskusijos buvo be jokios tvarkos. Pirmininkas visai neišmanė, kaip tvarką vesti. Daugelis iš publikos taipgi stengėsi, kad tik kaip nors ant kito užpulti su kokiais nors bereikalingais užmetinėjimais.

Rožytė.

Gardner, Mass.

18 d. geg. LSS. 89 kuopa buvo parengusi koncertą, kurio programas susidėjo iš įvairių pamarginimų, kaip tai:

Dainų, monologų, deklamacijų, pasikalbėjimų ir tt. Monologistai ir deklamatoriai savo užduotis atliko kuonuopuikiausia, išskyrus vieną monologistą, kuris turbūt tik dėl savęs kalbėjo.

Labjausia atsižymėjo drg. Faltanavičia su savo žmona monologais ir deklamacijoms, nes buvo po keletą kartų iššaukti ant pagrindų. Taipgi du draugai pagrajino pora dainų ant kornetų.

Publikos buvo prisirinkę 400; galima sakyti, visi ramiai užsilaikė. Tik vienas, matyt, karštas katalikas atėjo gerai prisigėręs raugalo ir visą laiką miegojo, tik vienam tarpe atbudęs iš miego ir pamatęs apie save tokį būrį žmonių, turbūt manė, kad randasi danguje tarp šventųjų, tuoj atsistojo ir pradėjo kažką kalbėti. Ir tik prasibalavęs, pamatė, kad čia ne dangus—nusiramino. Aukų lėšoms padengti surinkta $9.62.

Geistina būtų, kad 89 kp. ir daugiaus panašių vakarų parengtų.

Karboniukas.

Athol, Mass.

19 d. geg. uždarė M.R.M. blankietų audinyčią ir 125 darbininkus paliko ant dievo apveizdos. Priežastis to, muito numušimas. Daug ir lietuvių neteko darbo.

J. Kavlaičia.

San Francisco, Cal.

Viengenčiai lietuviai! Šiame mieste susiorganizavus yra LSS. kuopelė. Gal malonėsite atsilankyti į susirinkimus ir prisirašytie prie naujo draugų būrelio.

J. Adams.

Juokų kąsneliai.

Kas atstovaus lietuvius?

—Ar girdėjai, Raulai, kad išteka Prūsų karaliaus vienintelė duktė?

—Netik girdėjau, Simai, bet ir skaičiau, kad rusų Mikė kazoką šoko ant to baliaus.

—Et, Raulai, tu kvailas, kaip čebatas. Tau vis tas Mikė! Mums, lietuviams, išpuola rūpinties ne Mike, bet tuomi, kas gi lietuvius atstovaus ant tų vestuvių?

—Gerai tu sakai, brolau. Gi tai gėda visai mūsų tautai. Mušim, brolau, telegramą Gabriui į Paryžių. Jeigu ir jisai pašoks su caru kazoką, tuomet Lietuva gaus autonomiją.

Dar vienas benkartas.

J. Vanagaitis, Tilžėje (mušdamasis į krūtinę, šaukia): Vardan Jėzaus ronų ir Martyno Liuterio! Tegul nuspringsta mano padermė iki dešimtai pakalenijai, jeigu aš kada nors pareikalausiu Lieviškos kunigaikštijos. Nereikia kunigaikščių, nereikia neprigulmingos Lietuvos! Lietuviai ištikimai tarnavo Prūsų kaizeriui. Todėl aš reikalauju, kad mano vaikai būtų krikštyti lietuviškai. Tai visas mano programas!

J. Šliupas, Amerikoj. Vai tu Jėzusėli! Ar tai ir šitas jau benkartas?... Socijalistai išperos, radikalai išperos, o dabar ir tautiečiai išperos! Turbūt, reikės man drožt ant Marso, nes visi lietuviai parsidavė!

Kodėl atvažiuoja Kemešis?

—Ar nepasakytum, Raulai, kodėl atvažiuoja Amerikon Kemešis?

—Ir kvailas gi tu, Simai! Žinoma, padėti d-rui Šliupui sutverti lietuviškai-latvišką rebubliką. Juk dabar tai svarbiausias plenas. Amerika "Free Country"; čia galima atlikti visi liežuviniai bandymai.

Svirplys.

Naujos knygos.

Valstybė ir valdžia. Paskaita iš kultūros istorijos su plačiu svarbiausiųjų literatūros šaltinių nurodymu. Pagal Rubakino parašė A. R. Tilžėje. "Birutės" leidinys.

Knygelė atsakančiai parašyta, pasiskaityti tinka. Joje galima atrasti gana daug nuoseklių išvedžiojimų apie valstybes ir valdžios paėjimą. Kaina 15 kap.

Apie sveikatą. Pasikalbėjimas Motinos su Vaiku. Parašė Amerikos Daktarų Draugijos rašto komitetas. 1913 m. Išleista S.LA. lėšomis.

Šita "sveikata" daug blogesnė, ne kaip vilniškė "Sveikata", "L. U." priedas.

L. S. S. Suvažiavimas ir vieši vakarai

31 gegužio prasidės LSS. VII-tas Suvažiavimas. Sesijos prasidės nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, svetainėje New Academy Hall, 525 South 4-th St., **Philadelphia, Pa.** Vakarais gi (visada 7:30 val.) bus įvairųs pasilinksminimai. Subatoj, 31 gegužio bus puikus balius ir labai juokinga komedija "**Tarnas įpainiojo**". Nedėlioj, 1 bir. prakalbos. Kalbės svečiai delegatai ir pasakys daug ko naujo.

2 bir. bus didelis teatras ir koncertas. Bus sulošta drama "**Blinda**" ir komedija "**Pabalgtuvės**". Bus muzika ir dainos. Šis vakaras atsibus, Lyric Hall ant 6-tos ir Carpenter gatvių.

Todėl visi lietuviai privalo į visus tuos vakarus atsilankyti, nes vietinės Socijalistų kuopos stengsis visus užganėdinti. Dalyvaus gabiausi artistai.

Nuoširdžiai visus kviečia **Komisija.**

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau apsivedimui doros merginos nuo 18 iki 27 m. senumo. Aš esu 28 m. Su pirmu laišku meldžiu prisiųsti ir paveikslą, nes kitaip negaus atsakymo.

T. J. Povilaitis (2p)
P. O. Box 86 Kingston, Pa.

Pajieškau Jono Skriabio, Kauno gub., Panevėžio pav., Roguvos parapijos, Nibragalių kaimo. Antri metai Amerikoj. Daugiau kaip mėnuo laiko, kada slaptai nuo mųs prasišalino. Jis pats ar kas kitas, malonės duoti žinią.

L. Du-ts, 310 Dewey Ave.
Pittsfield, Mass.

Pajieškau savo brolio Kaz. Šupausko, Kauno gub., Kalvarijos miestelio, kuris 1912 m. iš Karaliaučiaus atvažiavo į Ameriką. Malonės atsišaukti šuo adresu:

J. Dokšus, 1311 Mound Ave.
Racine, Wis.

Pajieškau savo giminaitės Onos Čibaitės, Kauno gub., Geležių parapijos, Lapinų kaimo. 3 metai Amerikoj.

P. Nadvorskaitė, P. O. Box 245
Athol, Mass.

Pajieškau savo švogerio J. Kazlausko ir brolio St. Zupkowskio, Vilniaus gub., Valkinikų valsčiaus, Veitakarčmio kaimo. Malonės atsišaukti.

M. Zupkowskis, Box 628
Spring Vally, Ill.

J. Makevičia ar W. Matulevičia, malonės priduoti savo teisingą adresą. Man buvo priduota 39 Rauden St., New Britain, Conn., bet laiškai sugrįžo.

M. Markevich, 116 Morris St.
Jersey City, N. J.

VIETINES ŽINIOS.

Pažiūrėsime, kaip gubernatorius Foss'as išsisuks iš savo keblaus padėjimo. Mat, jo darbininkai smarkiai grąsina streiku. Sturtevant Blower Co. ir Becker Milling Mach. Co. Hyde Parke, kur dirba suvirš 1000 darbininkų, varde unijos nusiuntė savo ultimatumą (griežtą pareikalavimą) pakelti algas. Foss'as gi yra faktiškas tų kompanijų savininkas. Jisai sako, kad jo darbininkai puikiai atlyginami.

Bus laukiama iki 27d. geg. ir jeigu ligi to laiko nebus nusileista, tuomet bus streikas.

Ant vietos jau darbuojasi I.W.W. Tatai yra darbo kapitalistų laikraščiams šaukti apie I.W.W. nedorybes.

Pažiūrėsime, kaip "geradėjas" Foss'as išsisuks iš bėdų!

---

25 d. geg. soc. svetainėje atsibuvo gražus koncertėlis. Buvo gana daug monologų, deklamacijų ir dainų. Ypač pasižymėjo Ramanauskas su Margeliute (dialoge kunigo su gaspadine) ir dvi jaunos mergaitės latvukės. Viena iš jų ant smuiko, kita ant piano grajino. S. Michelsonas kalbėjo apie soc. valdžią Schenecktady, N. Y. ir W. Virginiją. L. Prūseika pasakė kelis žodžius, kaipo atstovas Lietuvos Socijaldemokratų Partijos. Daug juokų pripasakojo S. Michelsonas, tik čia jau buvo labai daug netinkamų riebumų.

Dainavo nekaip, nors visgi tai buvo gražus pamarginimas. Aukų surinkta $9.08 dėl Patersono streikierių.

V. A. Z.

Bostoniečiai rengiasi prie didelės iškilmės toj dienoj, kada pribus į mūsų miesto prieplauką pirmas didelis pasažierinis laivas "Cincinnati" iš Hamburgo. Išsiųsta pakvietimai dalyvauti iškilmėje daugybei ypatų iš visos Naujos Anglijos. "Cincinnati" pribus uostan 31 d geg.

Dar mūsų draugijos ir kuopos tik rengiasi ant vasarinių ekskursijų, o jau mūsų ponas kunigas spėjo padaryti puikią reklamą ir tai visai už dyką. Nereikėjo mokėti dolerių—o nauda neabejotina. 25 d. geg. savo pamoksle išvadino visokiais bjauriausiais žodžiais visus tuos, kurie pernai važinėjosi ant laivo, o ir šiemet žada važiuoti. Žinoma, kunigo bambėjimas tik dar labiau sukurstys žmones pasilinksminti ant tyro oro.

Lai kunigas nemislija, kad So. Bostonas tai kokia sudavatkėjusi parapijėlė!

Savo pamoksle kunigas paminėjo ir "Laisvės" Rožytę su motina. Pikta jam, kad Rožytė daugiau išmano už jo aveles.

Ima juokas, kada klausai tokius vaikiškus pamokslus.

Parapijonas.

10-tas metinis balius.

Rengia draugystė šv. Petro ir Povylo. Atsibus pėtnyčioje 30 gegužės (May), 1913 m. (Decoration dienoje) ODD FELLOWS svetainėje 515 Tremont st., kampas Berkeley st., Boston. Prasidės 2 val. po pietų ir trauksis iki 12 val. nakties.

Įžanga vyrui su motere 50c., pavienei moterei 25c.

Užkviečia Komitetas.

Metinis balius.

Parengtas Brightono Šv. Jurgio draugystės, atsibus pėtnyčioj, 30 gegužio (May), 1913 m. Roddy Hall, 58 Market St., BRIGHTON, Mass. Prasidės 2 val. po pietų ir trauksis iki 12 val. nakties.

Įžanga vyrui su motere 50 c. Vienam vyrui 50 c. Vienai moteriai 25 c.

Širdingai užprašo KOMITETAS.

AR MANAI KELIAUT Į TĖVYNĘ?

Jei manai, tai čia paduodu nužemintas kainas keleto gerų laivų:

May 31 į Liepoją $33.00
,, į Rotterdamą 31.00
June 7 į Hamburg iš Boston $35.00
,, 10 į Rotterdamą 35.00
,, 10 į Bremą, Express, 6 paras $40.00
,, 14 į Liepoją tiesiog 33.00
,, 17 į Bremą Expr. 40.00
,, 28 į Antwerp Expr. 35.00
,, 28 į Liepoją 35.00

Norėdami ką nors daugiau sužinoti, adresuokit pas

Bartašių, Agentą
261 Broadway, So. Boston, Mass.
arba
558 Broome St., New York City

Pirmutiniai ir didžiausi FERAI.

Parengia Lietuvių Labdarystės draugija šiomis dienomis: 27, 28, 29, 30 ir 31 gegužės (May), 1913 m. DEAN Svetainėje, prie Dean St., NORWOOD, Mass. 27, 28, 29 geg. prasidės 7 val. vakare ir trauksis iki vėlai nakčiai. 30 geg. prasidės nuo 10 val. ryte. 31 geg. nuo dviejų po piet.

Visus užkviečia **Komitetas.**

JEI NORI GRAŽIAI PASIJUOKT

ir savo draugus palinksmyt, tai prisiųsk mums 1 dolerį už ką gausi per visus metus gerai paveiksluotą pašaipos ir pajuokos men. laikraštį „Tarka".

Adresuok. "TARKA"
Box 103, Lawrence, Mass.

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

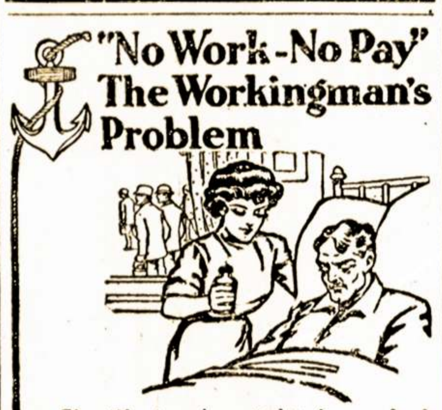

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turėjo gulėti per savaites

DR. RICHTER'IO
Pain-Expelleris

prašalįs pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Žiūrėk ant **Inkaro** ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Draugijos ir Biznieriai!

Jeigu norit, kad jsų spaudos darbai būtų atlikti greitai, gražiai ir suprantamoj kalboj, tai duokit spausdint į

"Laisves" Spaustuvę

Męs atliekam visokius spaudos darbus daug gražiau, negu kitos spaustuvės ir už pigesnę kainą. Spausdiname

Konstitucijas, Knygas, Plakatus ir Visokius Darbus.

Ypatingai atydą atkreipiam į draugijų darbus. Niekad nereikia duoti darbą į tokias spaustuvėles, kurių darbininkai nemoka lietuviškos kalbos ir nepažįsta savo amato, nes ten tik sudarko darbą. Jeigu turit kokį spaudos darbą, tai siųskit jį mums šiuo adresu:

"LAISVĖ"
242 W. Broadway
So. BOSTON, MASS.

DOVANAI! DOVANAI!
sveikata ir drutumas bei naujausio mokslo kninga apie sveikatą ir t. t.
„Daktaras"

TA KNYGA yra aprašyta su naujausio mokslo išradimu ir geriausio budu gydymo ir įvairių paslaptybių teip žingeidžių, kurios kiekvienam žmogui reikalingos; ko kitose knygose negalite rasti, kas yra patilpę rankvedyj "DAKTARAS".

ŠITA KNYGA labai plačiai apkalba apie vyrų paslaptybes ir jų ligas. Apie moteris teipat nemažai kalba.

TA KNYGA "DAKTARAS" išaiškina vardus visokių ligų, kaip jos prasideda, kaip išrodo, kaip išsigydyti ir kaip ant toliau apsisergėti. **LABAI AKYVAI**

ŠIOJ KNYGOJ "DAKTARAS" aprašo daug paslaptybių, apie geriausius smagumus ženybinio gyvenimo ir kada geriausiai apsivesti ir **VYRAMS** ir **MOTERIMS. TIK VISKĄ DAŽINOSI** kaip šitą knygą perskaitysi, kas neatbutinai naudinga, kaip seniems teip ir jauniems-ženotiems ir nevedusiems **vyrams** ir **merginoms.**

KIEKVIENAS SKYRIUS šitos knygos yra labai žingeidus, o nemokantiems skaityti tai mokantis kuris dar neturi šios knygos su didele akvata perskaitys tiems garsiai kad galės daug visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori buti sveikas ir laimingai gyventi.

KNYGA "DAKTARAS" yra paveikslais iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, atidengiant paslaptybes. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir sergantiems. Tik perskaičius tą knygą atrasite viską, ko čion negalima parašyti ir dažinosi visą teisybę.

APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodijama skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nusilpnėjimo, bronchitis ir limpančias ligas; teip-pat apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas kaip išsigydit ir t.t., teipat sėklos nubėgimus nuo saužagystės ir t.t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti kokias nors liekarstas ar kreiptis prie gydytojo, reikia butinai perskaityti "DAKTARAS".

ŠITOJ KNYGOJE "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išsigydyti, kaip buti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams ją išleido Philadelphios M. Klinikas, delei labo visuomenės, tad kiekvienas ją apturės, kuris tik prisiųs kelias stampas už prisiuntimo kaštus. Apturėsi tuojaus, tik visada reikia rašyti adresas teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut Street, Philadelphia, Pa.

Philadelphios Med. Clinikas, vyrų ir moterų, visokias ligas greit ir nuodugniai išgydo be peilio, be humbugo operacijų, bet su tikroms geroms liekarstoms. Atsilankyk arba lietuviškai parašyk apie savo nesveikumus.
Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. vak. nuo 6 iki 8 val.

Skaitytojai, imkit dovanas!

Kuris iš "Laisvės" skaitytojų prikalbins "Laisvei" **du nauju skaitytoju** ir prisiųs mums 4 dol., tas gaus dovanų sekančias knygas: "Censtachavo Klioštoriaus Slaptybės", "Revoliucijos atbalsiai", "Mokslas Rankažinystės", "Lekcijos apie atskirimo ženklus" ir "Vadovas keliaujantiems į Ameriką ir iškeliaujantiems". Pinigus siųskit Money Orderiais šiuomi

"LAISVĖ"
242 Broadway, So. Boston, Mass.

Telefonas Richmond 22126
,, 2787-J
Dr. David W. Rosen
321 Hanover Street
BOSTON, MASS.
Mano ofise galite susikalbėti visose kalbose.
VALANDOS: Nuo 8 iki 10 val. ryte
Nuo 2 iki 3 ir nuo 7 iki 8 vak.

Samdome darbininkus

dėl gelešinkelių, Canadon fabrikų ir farmų.

United States Employment Office
43 Portland st., Boston, Mass.

"50.000 Kataliogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampą, o apturėsi didžiausį lietuviškoj kalboj KATALIOGĄ LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ ir visokių auksoriškų daiktų. Siunčiam į visas dalis svieto. Mūsų kataliogas perstato didžiausią **Auksoriškų Daiktų Krautuvę,** todėl lengva iš jo bile kas pasirinkti. Tokis kataliogas turi rastis kiekvieno lietuvio stuboj, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų.

Reikalaukite tuojaus.

J. P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.

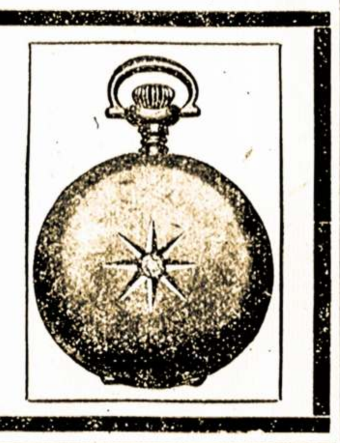

VISIEMS ATHOL'YJ ZINOMAS LIETUVIS
Kostumeriškas Kriaučius

Siuvu visokius Vyriškus ir Moteriškus rubus. Kiekvienam pritaikau pagal jo norą ir pasiuvu pagal naujausią madą. Senus sutaisau, išplaunu, išvalau, išprosinu ir padarau kaip naujus. Visą darbą gvarantuoju. Taipgi priimu iš tolimesnių miestelių, kurie prisiunčia audimą dėl siūto arba kitokio apvilkalo. Gauna nuo manęs pamokinimą, kaip nuimt mierą ir madas dėl išsirinkimo. Todėl, lietuviai ir lietuvaitės, reikale kreipkitės pas savo tikrą tautietį, o būsit užganėdinti.

P. BUZEWICK,
48 Exchange St., Athol, Mass

TRIS GEROS KNYGOS:
Naujausios Dainos ir Eiles
Apie 80 visokių dainelių. Kaina 20c
PASAULIŲ RATAS Astronomiška knyga apie saulę, žemę, ir kitas planetas, Su paveikslėliais............25c
MEILĖS KARŠTLIGĖ Labai žingeidi knygelė apie meilę..........20c.
Iman't visas tris sykiu, atiduodam už **60c**
Pinigus siuskit pačtos ženkleliais šiuo adresu.
J. STROPUS
30 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston. 845 M
DR. F. MATULAITIS
495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Valandos:
Nuo 12-2 dieną ir nuo 7-9 vakare.
Nedėliomis iki 3 val. po piet.

NAUJA IR PUIKI KNYGELĖ
"PASLAPTIS"
Knygelę parengė SENAS VINCAS, kurioje telpa juokinga komedija ir daugybė Monologų, Dialogų ir Deklamacijų. Kiekvienas jaunas ar senas pirmeivis lai ją nusiperka. **Kaina 15c.** Reikalaukit:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA
APTIEKA
Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiūrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. **Gyduolių galit gaut, kokios tik pasaulyj vartojamos.** Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

Aptiekorius ir Savininkas
K. ŠIDLAUSKAS
226 Broadway, kamp. C St.
SO. BOSTON, MASS.
Telephone So. Boston 21014 ir 21013.

LAIVAKORČIU IR PINIGU SIUNTIMO AGENTURA.

Jei nori keliaut į seną Tėvynę arba jei nori siųsti
Laivakortes
tai visada pirk pas
G. BARTASZIŲ

Dabartiniam laike iš Hamburgo į Bostoną galima atvažiuoti tik už $40.00. Toliaus gyvenanti rašykite į jums artimiausį ofisą, o visas žinias mielai suteiksime. Adresuokit šiaip:

GEORGE BARTASZIUS
261 W. Broadway, SO. BOSTON, MASS.
558 Broome Street NEW YORK CITY, N.Y.

Ar nori pirkt Šipkartę?

Prašom atsilankyti į mūsų ofisą. Parduodame šipkortes ant geriausių laivų ir siunčiame pinigus į visas dalis svieto.
K. Yurgeliunas
233 Broadway, So. Boston.

NAUJA LIETUVIŠKA
APTIEKA
Sutaisom receptus kuoteisingiausiai. Gyduoles parduodam pigiau, negu kitose aptiekose. Pas mus randasi visokios gyduolės, kokios tik randasi pasaulyje. Gyduolių galite reikalauti per laiškus, o męs pasiųsime per expresą. Visada kreipkities pas visiems žinomą lietuvį šiuo adresu:
JONAS KASPARAVIČIA,
153 Seventh st., cor. E st.
So. Boston, Mass.
Namų adresas: 158--7-th st., S. B.
P. S. Vėlai nakčia kreipkitės namu adresu.

A. G. Groblewski
COR. ELM & MAIN STS., PLYMOUTH, PA.
SAVININKAS IR FABRIKANTAS
Garsių Lietuviškų—Lenkškų Vastų

Perkant žiūrėk

kad būtų toji markė.

Perkant žiurėk, kad butų ta markė, o gausi teisingai.

Geriausia gyduolė nuo Skaudėjimo Galvos, Kataro, Pečių, Krūtinės, Šonuose, Reumatizmo, Šalčio, Neuralgijos ir įkandimo visokių vabaliukų.

Egiutero No. 1.	25c.
Egiutero No. 2.	50c.
Žmijecznik 25c., 50c. ir	$1.00
Gumbo Lašai	35c.
Meškos Mostis	25c.
Trejanka	25c.
Linimentas Vaikams	25c.
Gyduolės nuo Kosulio	25c.
Liepų Balsamas	25c.
Antylakson dėl Vaikų	25c.
Milteliai Vaikams nuo Kirmėlių	25c.
,, nuo Kirmėlių dėl suaugusių	35c.
Vanduo nuo Akių Skaudėjimo	25c.
Ugniatraukis	25c.
Skilvio Lašai	25c.
Gyduolės užlaikymui Viduriavimo ir Kruvinosios	75c.
"Uicure" arba gydymas Reumatizmo	$3.50
Gyd. dėl nemalimo Pilvo	50c.
Milteliai apstabdymui Galvos Skaudėjimo	10c.
Lašai nuo Dantų Skaudėjimo	10c.
Mostis nuo Gedimo ir Prakaitavimo Kojų	25c.
Geležinis Sudrūtintojas Sveikatos	50c.
Vaistas Nutildymui Vaikų	25c.
Vaistas nuo Papauto (Corn Cure)	15c.
Gyduolės nuo Grippo	$1.25
Plaukų Apsaugotojas	50c.
Muilas Plaukų Saugotojas	10c.
Milteliai nuo Kepenų	35c.
Valytojas Plėmų Drabužiuose	25c.
Rožės Balsamas	25c.
Kinder Balsamas	25c.
Bobriaus Lašai	50c.
Švelnintojas	35c.
Kraujo Valytojas	$2.00
Nervų Ramintojas	$1.00
Egzema arba Odos Uždegimas pas Vaikus	$1.25
Groblevskio Pleisteris (Kaštavolo)	25c.
Pamada Plaukams	25c.
Uchotyna nuo Skaudėjimo Ausįse	25c.
Gyduolės nuo Riemens	50c.
Vengriškas Taisytojas Ūsų	15c.
Inkstų Vaistas (mažesnė)	25c.
Inkstų Vaistas (didesnė)	$1.00
Akinės Dulkelės	25c.
Gydymas nuo uždegimo Dantų arba abelnai Skausmo ir Škorbuto	$1.25
Gyduolės ir Mostis nuo Parkų ir Niežų	$2.00
Gyd. ir Mostis nuo Dedervinės	$2.00
Gyduolės nuo Paslaptingos Ligos	$50

Kiekvienas lietuviškas štornikas taipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami, galėtų pas savo štorniką nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigus dovanai kokiems nors apgavikams tose apielinkėse. Štornikai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes iš to geras uždarbis, ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas Gyduoles, kurias męs gvarantuojame. Rašykite šiuo antrašu:
ALB. G. GROBLEWSKI
COR. ELM & MAIN STS., PLYMOUTH, PA.

"PIRMYN"
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.

Jei norite aiškiai suprasti darbininkų klesos gyvenimo ir judėjimo reikalus; jei norite sekti šios šalies politiką ir turėti žinių iš viso pasaulio kraštų; jei norite apsipažinti su visuomenės ir gamtos mokslų klausimais,—tai užsirašykite laikraštį "PIRMYN".

Prenumerata metams: Suvienytose Valstijose $1.50
Užsieniuose $2.00

"PIRMYN"
748 W. Lexington st., Baltimore, Md.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DAKTARAS IGNOTAS STANKUS,

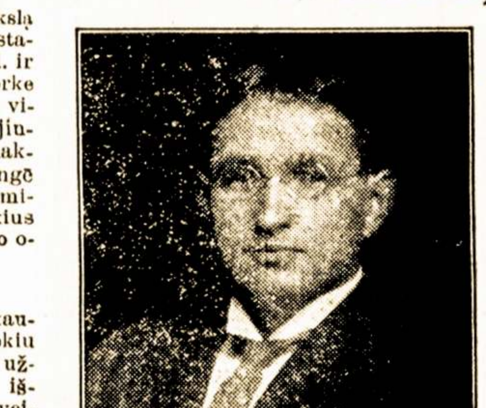

Daktaras Stankus civiliškoj formoj.

Tiktras lietuvys, baigęs mokslą steito universitete. Buvo miestavu daktaru Indianapolyj, Ind. ir specijališkai mokinosi New Yorke **Didžioje Mokykloje** daryt visokias operacijas ir gydyt pavojingas ligas. Po įgijimui didžio daktariško mokslo, Dr. Stankus įrengė savo locną **Sanatorium** (naminį ligonbutį), kur užlaiko visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operacijų.

Gydo ligas:
Nuo reumatizmo, skaudėjimo kaulu, strėnu, koju pečiu, nuo visokiu kraujo ligu, užkrečiamu ligu, užkietėjimą ir nedirbimą viduriu, išbėrimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kuno visokiu spuogu, dedervinių ir slinkimą plauku, galvos skaudėjimą, širdies, inkstu, kepenu ir plaučiu ligas, visokias nervu ligas, neuralgiją, drebėjimą sanariu, greitą supykimą, negalėjimą miegoti ir išgastį, greitą pailsimą, sunkų kvėpavimą, peršalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moteru ligas, skausmingu ir neregulariško mėnesiniu (baltuju) tekėjimu ir gumbo. Darau operacijas ant gyslu, kaulu, nervu, smegenu, moteru ir vyru gimdančiu organu. Taipgi darau operacijas ant nosies, akiu ir gerklės.

PADĖKAVONĖS UŽ IŠGYDYMĄ.

Aš Jonas Šaltinskas, 926 Jenne st., Kenosha, Wis., ištariu širdingą ačiu daktarui Ign. Stankui už išgydymą manės. Dabar prašau Tamistos išgydyti ir mano draugą Juozapą Šaltinskį nuo išbėrimo spuogais ant kuno.

Aš Adėlė Bagdonas, P. O. Box 95, Puritan, Pa., pasakysiu tikrą teisybę, kad jusu gyduolės man nedaug gero padarė, tiktai sustabdė slinkimą plauku, išnaikino pleiskanas ir sustabdė niežėjimą galvos, o kas link užauginimo plauku, tai aš nieko nenumanau.

A. J. Juskaitis, 511 Railroad Av., Brooklyn, N. Y., išreiškiu savo širdingą padėkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudėjimo pečių, skaudėjimo po krutine ir sunkaus kvėpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Jos. Schultz, P. O. Box 245, Cradon, Wis. ir Pranas Grablauskas, P. O. Silver Creek, Pa., širdingai dėkavojame daktarui Stankui už išgydymą nuo kroniškų, užsisenėjusių ligų.

Tos visos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačių pacijentų. Kiti visi yra užlaikomi didžioje slaptybėj. Dr. Stankus duoda daktarišką rodą ir ekzaminavojimą dykai ypatiškai ir per laišką, be skirtumo kaip toli gyvenate: Amerikoj, Kanadoj ar Anglijoj. Visuomet kreipkitės ypatiškai arba laišku ant šio adreso:

DR. IGNATIUS STANKUS,
1210 SOUTH BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.
Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4.

DIDŽIAUSIA BOSTONE
SANKROVA {OLSELIS}
Vyno, Visokių Likierių, Degtinės, Rusiškos "Monopolkos", Šampano, Alaus, Eliaus ir visokių importuotų gėrimų.
DUOSIM PUIKŲ KALENDORIŲ.
Jei nori sveikų gėrymų ant Kalėdų, kurie tavo sveikatai nekenktų, tai ateik pas mus. Sykį pas mus atsilankęs, ateisi visada ir savo draugus atsivesi. Kurie negalit atsilankyti pas mus, tai reikalaukit per laiškus, o męs prisiųsim orderius per expresą. Rašykite lietuviškai šiuo adresu:
WILLIAM ZAKON & CO.
21-23 Cross St., Kampas Endicott St., netoli Haymarket Square Boston, Mass.

LIETUVIŠKAI LENKIŠKAI RUSIŠKAS
DAKTARAS

Vienatinis mus tautos Medicinos Profesorius Massachusetts valstijoj. Jau arti 18 metu, kaip aš pasekmingai gydau ir atlieku operacijas. Tėmyk! Neik jieškot manę in aptieką ant kampo po mano offisu, bet lipk vienais trepais augštyn iš num. 7 Parmenter St. Durys mano ofiso nuteptos baltai, o viršui jų ant lentos didelėm raidėm parašyta "Lenkiškas Daktaras". Offiso valandos: nuo 9 iki 11 ryto, nuo 1 iki 2 po piet ir nuo 6 iki 9 val. vakare
DR. M. ZISELMAN
7 Parmenter St., Boston, Mass.
Telephone Richmond 1967-R.

AR NORI
gauti **DYKAI** dvi geras sztukas ir Katalioga visokiu geru magiszku sztuku ir kitokiu visokiu dalyku, kuriu tu labai nori, o nežinai kur ju gaut? Jeigu taip, tai atsiusk savo pilna ir aiszku adresa, o asz tuojaus ta Katalioga ir tas sztukas tau nusiusiu DYKAI. Adresuok:
JUOZAS J. SZLIKAS,
(MAGIKAS)
3250 Union Ave., CHICAGO, ILL.

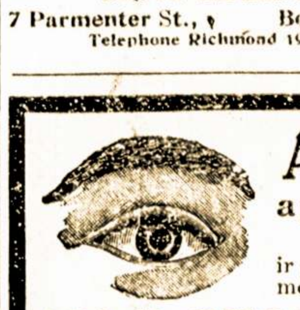

AKIS
apžiūrime ir prirenkame Akinius
H. S. STONE
Akių Specijalistas
399 a Broadway SOUTH BOSTON
arti E Street

Akušerka
Pabaigusi kursą Womans Medical College, Baltimore, Md.
Pasekmingai atlieka savo darbą prie gimdymo, taipgi suteikia visokias rodas ir pagelbą invairiose moterų ligose.
F. Stropiene, 30 W. BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.